

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД
ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2024. ГОДИНУ

Београд, фебруар 2024.

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

ЕРП	Програм економских реформи
ЕУ	Европска унија
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МБПД	Министарство за бригу о породици и демографију
РЗСЗ	Републички завод за социјалну заштиту
СКГО	Стална конференција градова и општина
ЦСР	Центар за социјални рад
ЦПСУ	Центар за породични смештај и усвојење

УВОД

Утемељење за своје програмске активности у 2024. години Републички завод за социјалну заштиту нашао је, на првом месту, у резултатима праћења и евалуације остваривања права, примене мера и пружања услуга социјалне заштите, добијеним у оквиру годишњих извештаја о раду пружалаца социјалних услуга у јавном, цивилном и приватном сектору. Такође, значајан увид у степен развијености, проблеме у функционисању и потребе за даљим развојем установа у систему социјалне заштите, Завод стиче у процесу обезбеђивања различитих видова подршке актерима у систему социјалне заштите.

РЕФЕРЕНТНИ ОКВИР ПЛАНА РАДА ЗАВОДА ЗА 2024. ГОДИНУ

Основе за дефинисање програмских циљева рада Републичког завода за социјалну заштиту садржане су у националном законодавству које уређује област социјалне и породично-правне заштите, као и у сродним нормативним актима од значаја за пружање социјалне заштите посебно рањивим групама становништва. Основ за деловање Завода садржан је, пре свега, у Закону о социјалној заштити, Породичном закону, Закону о финансијској подршци породицама са децом, Закону о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и другим релевантним нормативним актима који директно или индиректно уређују и поједине послове у оквиру система социјалне заштите.

Послови Републичког завода за социјалну заштиту проистичу такође и из докумената од стратешког значаја за развој социјалне политике и социјалне заштите, као и из препорука Европске комисије од значаја за процес придруживања Републике Србије.

У складу са тим, реализоване активности током 2023. године односиле су се на реализацију задатака проистеклих из програмских циљева, односно: Програмски циљеви Завода за 2024. годину били су:

- 1) Унапређење положаја материјално необезбеђених корисника
- 2) Унапређење положаја деце у систему социјалне заштите
- 3) Унапређење положаја старијих у систему социјалне заштите
- 4) Унапређење положаја жртава насиља, злостављања и занемаривања
- 5) Допринос унапређењу процеса деинституционализације
- 6) Унапређење рада центара за социјални рад
- 7) Унапређење рада установа социјалне заштите
- 8) Унапређење социјалне заштите у јединицама локалне самоуправе
- 9) Унапређење система акредитације програма обуке

- 10) Унапређење праћења система социјалне заштите
- 11) Унапређење компетенција стручних радника и сарадника у систему социјалне заштите
- 12) Унапређење капацитета Републичког завода за социјалну заштиту.

*

*

*

Општи циљ 1. Унапређење положаја материјално необезбеђених корисника

1.1. Подршка спровођењу политика и мера повећања запошљивости и укључивања на тржиште рада незапослених лица која су примаоци новчане социјалне помоћи.

- Представници завода учествовали су на редовним састанцима организованим од стране ресорног Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као и на састанцима организованим од стране организација цивилног друштва које су активно укључене у реализацију програма и мера подршке тешко запошљивим групама и појединцима.

Општи циљ 2: Унапређење положаја деце у систему социјалне заштите

2.1. Прилагођавање екстерне супервизијске подршке центрима за породични смештај и усвојење коју пружа РЗСЗ ради усклађивања са потребама стручних радника

Реализоване су две радионице са супервизорима и едукаторима. Планирана радионица са директорима није реализована због немогућности одржавања састанка, што је било условљено недостајућим средствима ЦПСУ-а за путне трошкове. Закључци са радионица указују да је супервизорима ЦПСУ потребна екстерна супервизија, али континуирано и чешће, а дате су различите иницијативе као што је предлог да се на супервизију укључе и едукатори, неопходност повећања броја саветника

2.2. Подршка унапређењу менталног здравља деце, адолесцената и младих, у складу са потписаним Мултилатералним меморандумом о разумевању о сарадњи у области превенције и заштите менталног здравља деце, младих и адолесцената, у сарадњи са ресорним министарством и УНИЦЕФ-ом

- Одржана су два састанка са представницима ресорних министарстава и представницима организација из јавног и цивилног сектора на теме заштите менталног здравља деце и младих. Током 2024. године нису предузете конкретније (раније планиране) активности у којима је било предвиђено активно учешће Завода.

2.1. Процењене потребе за стручном подршком коју пружа РЗСЗ према виђењу супервизора и едукатора (радионица са супервизорима и едукаторима)

- Одржане су две радионице са супервизорима и реализаторима едукативних програма ЦПСУ. Укључивање и реализатора едукативних програма у процес екстерне супервизије је веома позитивно оцењен. Присутни су кроз задати упитник изразили потребу за учесталијим састанцима и индивидуалним консултацијама када раде на сложенијим предметима. Такође, постоји потреба за свим врстама едукација пошто је структура саветника за хранитељство у погледу радног искуства хетерогена.
- Радионица са директорима ЦПСУ са целе територије РС је била заказана у октобру месецу, међутим због неповољне финансијске ситуације у којој су се сви ЦПСУ нашли у том тренутку, тј. недостатка средстава за путне трошкове.
- Због техничких и организационих немогућности да се сви саветници за хранитељство окупе, конципиран је посебан упитник за њих, који ће им бити дистрибуиран почетком 2025. године.
- На радионици супервизијске подршке супервизорима и реализаторима едукативних програма из свих ЦПСУ, примењен је нови метод рада, по којем су сви присутни учесници, њих 14, у писаној форми приказали актуелни проблем у раду, а потом су групно анализирани.
- Супервизорима ЦПСУ у два случаја је пружена стручна подршка у сложенијим ситуацијама с којима су се сретали у раду с хранитељским породицама.

Општи циљ 3: Унапређење положаја старијих у систему социјалне заштите

3.1. Унапређење породичног смештаја за старије у складу са Акционим планом за спровођење Стратегије активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године

- Ова активност није реализована из објективних разлога, јер ресорно Министарство за бригу о породици и демографију није отпочело процес реализације Стратегије у планираном обиму
-

3.2. Промовисање услуге Породични смештај за старије, у складу са Акционим планом за спровођење Стратегије активног и здравог старења у Републици Србији за период од 2024. до 2030. године

- Као и претходна активност, ни ова није реализована из објективних разлога.

3.3 Унапређење компетенција стручних радника и сарадника за рад са старијима

Један од савремених трендова у области заштите старијих особа јесте афирмација и изградња „Age Friendly communities“, концептуалног оквира који већ дужи низ година подржава Светска здравствена организација. У циљу сензибилисања стручних радника за прихватање овог концепта и њиховог упознавања са резултатима који су у области успостављања ових заједница постигнути у Републици Србији, написан је стручни рад под називом „Пројектни приступ у изградњи Age Friendly communities кроз међугенерациску солидарност и сарадњу – студија случаја“. Рад је презентован у оквиру међународне научне конференције “Актуелности у логопедији, окупационој терапији, психологији, педагошким наукама и социјалном раду- ALOPPS24” одржане 28. и 29. новембра 2024. Саветница у Одељењу за професионалну обуку је коауторка овог рада и један од излагача на поменутој Конференцији.

Општи циљ 4: Унапређење положаја жртава насиља, злостављања и занемаривања

4.1. Обезбеђивање континуиране доступности података о заштити жртава насиља у ЦСР

- Завод је прикупио податке из годишњих извештаја ЦСР, али подаци о заштити жртава насиља нису објављени у извештајима као што је била пракса до сада. Разлог необјављивању извештаја је недовољан квалитет података ЦСР за 2024. годину услед примене Информационог система СОЗИС.
Подаци којима располажу ЦСР о заштити жртава насиља нису доступни јавности услед недовољног квалитета података ЦСР које садржи СОЗИС (нови информациони систем)
- На два састанка са ГРЕВИО Комитетом дата је допуна Извештаја Републике Србије о примени Истамбулске Конвенције. Тема је била заштита жртава породичног насиља у Републици Србији у оквиру система породично правне и социјалне заштите. Детаљно је приказан систем социјалне и породично правне заштите деце жртава дечијег брака.

4.2. Унапређење информисаности стручне јавности о злоупотреби деце ради дечијег рада

- Прикупљени су подаци од свих центара за социјални рад о карактеристикама деце жртава злоупотребе дечијег рада, као и о њиховој заштити. Подаци су такође прикупљени и од Центра за заштиту жртава трговине људима, Центара за породични смештај и усвојење, лиценцираних прихватилишта за децу и свратишта. Урађена је анализа са препорукама која је достављена надлежним органима управе, објављена на сајту Завода и по потреби достављана је другим органима, међународним телима, али и медијима.
- Такође, одржана је инфо сесија за инспекторе рада о садржају и начину сарадње инспекције рада са надлежним центрима за социјални рад. Инфо сесија је обухватила и садржаје који се односе на трговину деце за радну експлоатацију.

4.3. Унапређење информисаности стручне јавности о злоупотреби деце ради дечијег брака

- Прикупљени су подаци од установа социјалне заштите, и то од свих центара за социјални рад о карактеристикама деце жртава дечијег брака, као и о њиховој заштити. Подаци су такође прикупљени и од Центра за заштиту жртава трговине људима и Центара за породични смештај и усвојење. Урађена је анализа са препорукама која је достављена надлежним органима управе, Националној коалицији за спречавање дечијих бракова, објављена је на сајту Завода и по потреби достављана је другим органима, међународним телима, али и медијима.
- Дечији бракови су били посебна тема извештаја ГРЕВИО Комитета, те су кроз састанке са овим међународним телом дати одговори као допуна Извештаја Републике Србије о примени Истамбулске конвенције.

4.4. Унапређење капацитета јединица локалних самоуправа за препознавање и деловање на промени друштвених норми које узрокују насиље међу децом и младима, у сарадњи са СГКО и УНИЦЕФ-ом

- Одржано је 6 онлајн радионица са локалним самоуправама на којима су обрађене три међусобно повезане теме: 1) Друштвене норме које доводе до конфликтних ситуација међу вршњацима, 2) Разумевање улога и одговорности актера на нивоу ЛС у сузбијању негативних и подстицању позитивних друштвених норми и 3) Кораци и активности у циљу достизања безбедног окружења за децу.

4.5. Подршка у припреми извештаја о имплементацији и резултатима примене Конвенције о правима детета, у складу са захтевима релевантних министарстава.

- Континуирано током 2024. године, на захтев ресорних министарстава или релевантних националних институција и организација, пружена је помоћ и подршка у припреми извештаја о примени Конвенције о правима детета.

Општи циљ 5: Допринос унапређењу процеса деинституционализације

5.1. Учешће у изради нормативног оквира неопходног за спровођење процеса деинституционализације

Време реализације: током 2024.

- У септембру и октобру 2024. године МРЗБСП су достављени подаци о корисницима на домском смештају са циљем планирања процеса деинституционализације.

5.2. Учешће у планирању и реализацији годишњих активности у складу са важећим Акционим планом за спровођење Стратегије за деинституционализацију

- Према сазнањима са којима располажемо, ове активности нису реализоване током 2024. године, односно Завод није био позван да учествује у овим активностима током 2024. године.

Општи циљ 6: Унапређење рада центара за социјални рад

6.1. Унапређење компетенција за обављање послова водитеља случаја у ЦСР кроз реализацију обука за вођење случаја

- Реализоване су две обуке за вођење случаја којима је било обухваћено 38 учесника.

6.2. Унапређење стручног рада у центрима за социјални рад кроз стручну и супервизијску подршку

- Супервизијска подршка током 2024. године била је методолошки организована на два начина. Реализација уобичајене екстерне супервизијске подршке одвијала се кроз три циклуса са 9 група супервизора (27 супервизијских радионица) и одржана је једна радионица са супервизорима са територије Косова. С обзиром на потпуно другачију врсту проблема коју имају супервизори у центрима за социјални рад на Косову, издвојени су у посебну хомогену групу, а покушаји екстерне подршке су

ишли у правцу размене искуства, саветодавног усмеравања и тражења решења како да Завод пружи помоћ и подршку стручњацима са ове територије која би била најделотворнија. И даље је остало отворено питање о могућој организацији заједничких састанака подршке.

- Други начин подршке реализован је кроз рад са 16 „великих„ центара. Кроз кратку инструктажу са овом групом центара се радило, на нивоу појединачног центра (укупно 16 радионица у градовима у којимасу седишта ових центара), оперативно планирање. Кроз конкретан пример изабран на основу искуства завода у раду на појединачним случајевима, план се развијао на тему унапређења заштите деце жртава породичног насиља. Сваки центар је на крају радионице имао задатак да заводу достави један оперативни план који би урадили за проблем изражен на њиховој територији или у њиховом центру. Сви центри нису доставили планове, а већина достављених није испунила очекивања. Из тог разлога, становиште је да је потребно наставити са класичним супервизијским састанцима током 2025. године.
- Посебно организована стручна подршка у конкретном случају на захтев појединачног центра за социјални рад реализована је кроз одржавање састанака приликом којих се радило са центром у решавању проблема, након чега је урађен извештај са препорукама или је кроз писано објашњење дато тумачење и препорука (11 захтева), а подршка је пружена за центре: Брус, Штрпце, Трговиште, Зајечар, Врање, Рашка, Бајина Башта, Сурчин, Коцељева, Ваљево и Меровина).
- На Захтев Заштитника грађана представник Завода је учествовао на састанку поводом обраћања Одељења ГЦСР Одељења Чукарице везаном за проблем функционисања центра због системског недостатка довољног броја запослених.
- На питања грађана је дато је 54 одговора.
- Посебна образложења и иницијативе дату су ресорним министарствима (МИНРЗС и МБПД) у 4 случаја од којих се једна иницијатива односи на формирање интегрисане услуге смештаја за кривично неодговорну децу са вишеструким проблемима, а заснована је на искуству стручне подршке центрима у појединачном случају и кроз приказе случајева на супервизији.

6.3. Јачање компетенција стручних радника у области рада са децом жртвама злостављања и занемаривања

- Обука „Процена и планирање заштите деце жртава породичног насиља“ реализована је 4 пута током 2024. године за 69 учесника.

6.4. Унапређење компетенција за обављање послова супервизора у ЦСР кроз реализацију акредитоване обуке

- У току 2024. године реализована је једна обука по акредитованом програму „Програм основне обуке за супервизоре у ЦСР“. Обука је одржана у периоду

од 02.12. – 06.12.2024. године, у Републичком заводу за социјалну заштиту. На обуци је било 18 учесника из следећих центара за социјални рад: Нови Пазар, Пријепоље, Александровац, Зајечар, Ваљево, Крушевац, Београд, Свилајнац, Врање. Обуку је похађала и једна представница РЗЗС.

6.5. Објављивање релевантних информација на сајту Завода и у периодичним гласилима о активностима спроведеним у процесу унапређења рада центара за социјални рад.

- Све активности од значаја за унапређење информисаности заинтересоване и стручне јавности редовно су постављане на сајту Завода.

Општи циљ 7: Унапређење социјалне заштите у раду установа социјалне заштите

7.1. Унапређење компетенција стручних радника у установама социјалне заштите у раду са корисницима на смештају

- По налогу ресорног МИНРЗС Одељење за супервизију учествовало је ипосебно пружио стручну помоћ у појединачном случају Геронтолошком центру Београд, а у вези насиља које је континуирано чинио корисник на смештају.
- По налогу инспекције социјалне заштите РЗЗЗ се обратио Завод за васпитање деце и омладине тражећи стручну подршку. С обзиром да је последња процена стручног рада извршена 2018. године и да је у међувремено промењено неколико директора, било је неопходно извршити репроцену ради доношења плана подршке. Процена је реализована у другој половини децембра 2024. године кроз једнодневну посету овој институцији. Рад на извештају је у току, а на основу овог извештаја биће урађен план стручне подршке која треба да се реализује током 2025. године.

7.2. Унапређење вештина у документовању стручног рада

- Ова активност се односила на подршку дому у Сремчици, али није реализована због кадровских промена у овој институцији, као и неисказивања потребе ове институције за подршком, након последње евалуације стручног рада спроведене током 2023. године.

7.3. Објављивање релевантних информација на сајту Завода и у периодичним гласилима о активностима спроведеним у процесу унапређења рада установа социјалне заштите

- Све активности о раду установа социјалне заштите које су од значаја за унапређење информисаности заинтересоване и стручне јавности редовно су постављане на сајту Завода.

Општи циљ 8: Унапређење социјалне заштите у јединицама локалне самоуправе

8.1. Истраживање локалних услуга у јединицама локалне самоуправе које су формирале Центре за локалне услуге

- Овај појединачни циљ није реализован услед недостатка ресурса. Реализација је планирана на јесен, али у истом периоду Завод је ангажован на изради истраживања са стручним радницима ЦСР у циљу евалуације СОЗИС-а. Услед овог непланираног задатка, истраживање локалних услуга у ЈЛС које су формирале Центре за локалне услуге је одложено за 2025. годину.

8.2. Процена потреба за стручном подршком пружаоцима локалних услуга у Центрима локалне услуге

- Ова активност није реализована јер је Завод започео рад на пројекту у сарадњи са УНИЦЕФ-ом који подразумева унапређење локалних услуга за децу са инвалидитетом и за њихове породице. Акцент је стављен на услуге помоћ и нега у кући, дневни боравак и саветовалиште, те због могућег дуплирања ових активности, одустало се од програмске активности.

8.3. Стручна подршка пружаоцима локалних услуга на њихов захтев, на захтев Инспекције или на захтев Заштитника грађана

- Није било захтева од стране наведених институција.

8.4. Израда индикатора за праћење, извештавање и евалуацију пружања услуга у заједници од стране ЈЛС и ревидирање индикатора за праћење и извештавање лиценцираних пружаоца услуга (ИПА 2020).

- Активност ће се реализовати у 2025. години јер је реализација пројекта који се финансира из средстава ИПА фондова каснила па самим тим и активности Завода као подршке у овом пројекту нису започеле са реализацијом.

8.5. Подршка јачању капацитета јединица локалне самоуправе за планирање и реализацију услуга социјалне заштите, са посебним фокусом на успостављању и реализацији локалних социјалних услуга намењених родитељима и деци

- Ова активност није реализована услед недостатка ресурса.

8.6. Подршка јачању капацитета јединица локалне самоуправе за развој и праћење реализације политика и пракси заснованих на правима деце.

- Реализоване су онлајн радионице, у сарадњи са СКГО за представнике јединица локалне самоуправе на тему „Примена дечијих права на нивоу јединица локалне самоуправе“. Реализовано је 6 регионалних радионица.

8.7. Пружање подршке у развоју услуга у заједници, у селектованим јединицама локалне самоуправе, у складу са дефинисаним циљевима ИПА 2022 – 2024.

- У складу са исказаним потребама појединачних локалних самоуправа, пружана је подршка у решавању конкретних захтева, дилема и дате сугестије за унапређење садржаја и квалитета услуга у заједници.

Општи циљ 9: Унапређење система акредитације програма обуке

9.1. Обезбеђивање предуслова за ефикасан и ефикасан рад Одбора за акредитацију

- **Процена програма у односу на испуњеност прописаних захтева** – Током 2024. године на акредитацију је пријављено 37 програма обуке. Сви ови програми су процењени у односу на испуњеност прописаних захтева.
- **Пружање стручно административне подршке раду Одбора за акредитацију** – У току 2024. године одржане су четири редовне седнице Одбора за акредитацију (15. маја, 16. јула, 02. октобра и 25. децембра).
- За акредитацију је предложено 35 програма, за реакредитацију 72 програма, 1 програм је предложен за одбијање, а за 1 програм аутори су након консултација одустали од акредитације у овој години. Одбору је благовремено достављена документација за све наведене програме, записници са одржаних седница, као и листе програма и пратећи подаци за програме предложене за акредитацију и реакредитацију.
- **Консултације везане за креирање програма** – у извештајном периоду организовано је 20 консултативних састанака са ауторима који припремају програме за акредитацију. Такође, ауторима чији су програми враћени на дораду, дате су писане смернице за дораду програма. Највећи број консултација везаних за креирање програма и њихову акредитацију обављене су телефонским путем или путем мејла.

9.1. Обезбеђивање континуиране доступности података о акредитованим програмима обуке

- Реализоване активности су обухватале неколико група активности:

Редовно евидентирање и унос података у Базу акредитованих програма

- У извештајном периоду континуирано су се евидентирали и у Базу акредитованих програма уносили подаци. У Регистар пријава унето је 37 пријава програма, у Регистар акредитованих програма је унето 35 нових програма (1 програм је одбијен, један није предат на акредитацију након консултација). Највише података је унето у Регистар реализованих програма: **204** реализације и **3808** учесника. Учесницима су издате потврде о похађању обуке.
- **Ажурирање података у Каталогу акредитованих програма обуке** – за Каталог акредитованих програма припремљени су и прослеђени подаци о новоакредитованим програмима и програмима којима је истекла акредитација. Такође, редовно су достављане измене и допуне података везаних за контакте аутора.
- Током 2024. године урађено је неколико **прегледа података о акредитованим програмима обуке**:
 - Урађен преглед података за потребе израде Извештаја о реализацији активности из ревидираног акционог плана за поглавље 23 “Правосуђе и основна права“
 - За потребе извештавања за период од 2024. до 2027. године о реализацији Акционог плана о спровођењу Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) урађен је преглед акредитованих програма усмерених на деинституционализацију и децентрализацију система социјалне заштите и пружање психосоцијалне подршке за друштвену реинтеграцију.
 - За потребе извештавања о спровођењу Акционог плана за период 2022. до 2024. за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији (за период 2022. до 2030.) урађена је анализа података у Бази акредитованих програма и дат преглед акредитованих програма који се односе на унапређење положаја ове циљне групе.
 - На захтев заштитника права грађана урађен је преглед података везаних за број запослених у центрима за социјални рад који нису завршили основни програм обуке за посао који обављају. Подаци се односе на стручне раднике на позицијама водитеља случаја, правницима и супервизорима центара за социјални рад.
 - На захтев ресорног Министарства урађен преглед реализација и укупног броја учесника акредитованих програма током 2024.

године.

- Урађен је преглед броја акредитованих програма о жртвама трговине људима.
- Урађен преглед података о обукама по акредитованим програмима за пружање услуге помоћ у кући.
- Урађен преглед података о обукама по акредитованим програмима за пружање услуге лични пратилац детета.
- Урађен је преглед података о обукама по акредитованим програмима за пружање услуге персоналног асистента.
- Урађен преглед акредитованих програма обуке усмерених на рад са различитим категоријама деце.

9.3. Праћење квалитета реализације акредитованих програма обука

- Од почетка године континуирано се врши анализа извештаја о реализацији програма и података унетих у Регистар реализованих програма. Анализа извештаја са појединачних реализација, које аутори/реализатори обуке достављају Републичком заводу у електронској и писаној форми након сваке појединачне реализације, показује да се већина програма реализује у складу са садржином, планом програма и утврђеним стандардима квалитета. Уколико дође до одступања од прописаних стандарда, ауторима се о томе шаље писано обавештење са захтевом да се пропусти исправе и да се приликом нове реализације не понове. Најчешће се ради о превеликом броју учесника на обуци или о ангажовању нових реализатора, који нису благовремено пријављени и евидентирани од стране Завода. У току 2024. године ова врста обавештења је послата за 8 реализација.
- Током 2024. године реализована су 2 непосредна праћења реализације програма, и то:
 - *„Превентивни и корективни надзор у заштити деце у примарној породици“*
(01.03.2024.)
 - *„Основни програм обуке за персоналног/радног асистента за особе са инвалидитетом“* (24.06.2024.)

На основу све чешћих притужби стручних радника да један број програма није реализован у складу са подацима из Каталога акредитованих програма обуке (највећи број притужби се односи на трајање програма), неопходно је вршити интензивнију контролу квалитета реализација обука у наредном периоду, нарочито оних за које постоји сумња да њихова реализација одступа од садржине и начина реализације предвиђеним акредитацијом програма.

9.4. Израда извештаја о раду на пословима акредитације за 2024. годину

- С обзиром да се још увек уносе подаци у Базу акредитованих програма и да нису сви аутори/ауторке послали извештаје са обука одржаних током децембра 2024. године, израда Извештаја о раду на пословима акредитације је у току, а финална верзија извештаја ће бити готова у марту 2025. године.

9.5. Унапређење начина евидентирања и вођења документације о акредитованим програма обуке

- **Пилотирање нове апликације за Базу акредитованих програма** - У извештајном периоду део активности Одељења за професионалну обуку односио се на **пилотирање нове апликације за Базу акредитованих програма обуке**. У том циљу организовано је неколико састанака са консултантом за развој апликације, а велики број података из постојеће Базе је прегледан, ажуриран и преведен у нову форму. Дана 20.03.2024. године одржана је прва инструктажа за коришћење нове апликације за ауторе програма и сараднике Завода. Друга инструктажа је организована 28.октобра 2024.године на којој је један број аутора био присутан, а други је пратио on line . У наредном периоду је планирано да сви аутори прођу инструктажу и да се након периода од три месеца донесе одлука о преласку на рад у новој апликацији. Наиме, уколико пилотирање нове апликације омогући бржи унос података, њихову бољу доступност и прегледност стара База ће се ставити ван функције и прећи ће се на рад у новој апликацији.

Општи циљ 10: Унапређење праћења система социјалне заштите

Појединачни циљеви:

10.1 Унапређење методологије за праћење система социјалне заштите и обезбеђивање сазнања о актуелном стању у систему

Време реализације: током 2024.

- У току 2024. године ревидирани су индикатори о корисницима домског смештаја са циљем обезбеђивања сазнања о корисницима у сврху деинституционализације. У упитнике за годишње извештаје домова за смештај деце и младих, одраслих са инвалидитетом и домова за старије (јавни и општи сектор) додата је табела са питањем о пребивалишту корисника пре смештаја у дом. Табела садржи дисагрегацију према старости. На овај начин кроз годишње извештаје Завод ће располагати са подацима по општинама, односно биће познато колико је корисника из које општине

смештено у установу за смештај како би се могли планирати ресурси за њихов повратак у локалне заједнице из којих потичу. Подаци ће бити доступни за 2024. годину.

- Одељење за истраживање је у периоду август – октобар 2024. године реализовало додатну активност, односно евалуацију примене СОЗИС-а. Наиме, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (у даљем тексту МРЗБСП), Републички завод за социјалну заштиту и Комора социјалне заштите реализовали су евалуацију информационог система Созис (у даљем тексту ИССОЗИС) са циљем прикупљања информација о досадашњој примени како би се систем унапредио са аспекта рада и могућности извештавања о раду центара, односно креирале препоруке имплементационом тиму ИССОЗИС. Евалуација се фокусирала на искуства стручних радника са информационом системом, а реализована је путем упитника који је био намењен свим стручним радницима запосленима у центрима за социјални рад који користе ИССОЗИС и реализована у периоду август – септембар 2024. године.
- Повод за евалуацију информационог система ИССОЗИС недостаци у статистичким извештајима центара за социјални рад и обраћања стручних радника центара за социјални рад МРЗБСП, Републичком заводу за социјалну заштиту и Комори социјалне заштите са информацијама о проблемима са којима се сочавају од увођења ИССОЗИС.
- Такође, Завод који прати рад центара за социјални рад као кључне установе у систему социјалне заштите и извештава о корисницима, мерама, правима и услугама оствареним у центрима за социјални рад, није објавио Извештај о раду центара за социјални рад у 2023. години, први пут од свог оснивања, јер статистички подаци на основу којих се израђује извештај о раду центара, односно целокупна статистика социјалне заштите за 2023. годину не задовољава елементарне претпоставке статистичке валидности. Варијације у подацима у односу на претходне године показују драстична одступања која није могуће објаснити. Детаљнији приказ статистичке анализе података ЦСР у 2023. години је достављен МРЗБСП.
- Такође, искуства Одељења за супервизијску подршку РЗСЗ из непосредног рада са стручним радницима ЦСР су такође послужила као извор информација, а изјаве стручних радника се могу резимирати на следећи начин: стручни радници ЦСР наводе да им је један од највећих проблема и изазова у стручном раду управо рад у ИССОЗИС који значајно омета њихов директан рад са корисницима, односно квалитет стручног рада. Услед тога, МРЗБСП је иницирало евалуацију примене ИССОЗИС са циљем да се прикупе детаљнији подаци од стручних радника о њиховом раду у ИССОЗИС,

идентификују проблеми и изазови и предложе решења за унапређење. Евалуацију је реализовао Завод уз подршку МРЗБСП и Коморе социјалне заштите у периоду август – октобар 2024. године.

- Добијени су веома неповољни налази евалуације на основу којих је израђен детаљан извештај и достављен МРЗБСП.

10.2 Обезбеђивање сазнања заснованих на подацима о раду ЦСР за ефективније и ефикасније доношење јавних политика, оцену ефеката и унапређење система социјалне заштите

Време реализације: јануар - јун 2024.

10.3 Обезбеђивање сазнања заснованих на подацима о раду установа за смештај за ефективније и ефикасније доношење јавних политика, оцену ефеката и унапређење система социјалне заштите

10.4. Обезбеђивање сазнања заснованих на подацима о раду пружалаца дневних услуга у заједници, услуга подршке за самосталан живот, услуга смештаја и саветодавно-терапијских и социо-едукативних услуга које се пружају на локалном нивоу од стране лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите

Извештај за циљеве 10.2, 10.3 и 10.4

- У складу са обавезом о редовном годишњем извештавању, односно истраживањима које РЗСЗ реализује према Плану званичне статистике за 2023. годину реализована су истраживања на основу којих РЗСЗ континуирано обезбеђује сазнања заснована на подацима. Реализовано је пет истраживања: 1) Истраживање о корисницима и услугама, правима и мерама социјалне заштите, 2) Истраживање о дневним услугама у заједници, 3) Истраживање о услугама подршке за самосталан живот, 4) Истраживање о услугама смештаја и 5) Истраживање о саветодавно-терапијским и социјално едукативним услугама.
- У првој фази су расписани позиви за прикупљање извештаја у апликацији Аурора. У јануару су расписани позиви за ЦСР и установе за смештај корисника у јавном и општем сектору у складу са Планом званичне статистике и Оперативним планом РЗСЗ. У 2024. години расписани су позиви за укупно 851 извештајних јединица. Број извештајних јединица континуирано расте, односно повећава се број установа за смештај старијих у општом сектору и лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите. У току процеса прикупљања података, саветнице у одељењу за истраживање су у јануару, фебруару, марту и априлу свакодневно биле доступне извештајним јединицама за потребне додатне информације и појашњења.

- У марту 2024. године је расписан је позив за извештавање лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите за 2023. годину, а рок за достављање извештаја је био 14. април 2024. године.
- У 2023. години укупан број ЛПЛУ износио је 338. Од укупно 338 пружалаца сви су доставили извештаје тако да стопа одговора је износи 100%.
- У 2023. години у склопу реализованих истраживања прикупљено је, обрађено и анализирано укупно 851 извештај: 171 ЦСР, 335 установа за смештај, 7 извештаја центара за породични смештај и усвојење и 338 извештаја лиценцираних пружалаца локалних услуга.
- У трећој фази реализована је обрада и анализа података. Подаци за 2023. годину су унети у постојеће базе података, односно израђене су временске серије за индикаторе који се прате и приказују у извештајима.
- Процес прикупљања података о раду ЦСР за 2023. годину је текао отежано и са много проблема, па је позив за достављање извештаја више пута продужаван. ЦСР нису могли да преузимају податке из СОЗИС-а због недовољног квалитета софтвера за аналитику, а део података је био у претходним евиденцијама и софтверима (Интеграл). Наиме, одлучено је да се СОЗИС почиње користити у марту 2023. године тако да су ЦСР своје евиденције, односно податке водили на два начина. Такође је забрањено да се од марта 2023. године користи ИНТЕГРАЛ, чиме је значајно нарушен континуитет и квалитет података. Позив за достављање извештаја је окончан тек у јулу месецу. Након чега је одељење за истраживање реализовало детаљне статистичке анализе компарације података.
- У четвртој фази је израђени су извештаји о корисницима права мера и услуга и раду у станова у систему социјалне заштите:
 - Извештај о раду ЦСР за 2023. годину који је послат МРЗБСП и није објављен услед недовољног квалитета података
 - Деца у систему социјалне заштите у 2023. години
 - Пунолетни у систему социјалне заштите у 2023. години
 - Извештај о лиценцираним пружаоцима локалних социјалних услуга у 2023. години.

10.5. Ажурирање база података са временским серијама за праћење индикатора социјалне заштите

- Активност ажурирање базе података са временским серијама реализује се сваке године у периоду након прикупљања појединачних извештаја од установа и организација, а пре израде извештаја које израђује Републички завод за социјалну заштиту.
- У 2023. години су ажуриране временске серије за базе података:
 - Установе за смештај деце и младих
 - Установе за смештај одраслих ОСИ
 - Установе за смештај одраслих и старијих

- ЦПСУ
- ЛПЛУ – 9 база података, за сваку услугу
- Временске серије за базе података ЦСР **нису ажуриране**. Наиме, након детаљне статистичке анализе и поређења индикатора са претходним годинама, утврђена су значајна одступања која није могуће објаснити. Вредности свих индикатора показују велика одступања са коефицијентима варијације које није могуће објаснити. Завод је закључио да квалитет података ЦСР за 2023. годину ни на који начин не задовољава претпоставке валидности те је у 2023. години забележен прекид серија.
- Временске серије за податке о корисницима који се објављују у извештајима „Деца у систему социјалне заштите“ и „Пунолетни у систему социјалне заштите“ су ажуриране са подацима које РЗСЗ обезбеђује од МРЗБСП, РЗС и других релевантних произвођача званичне статистике, изузев података чији су извори ЦСР.

10.6 Обезбеђивање доступности података и статистичких извештаја заинтересованој јавности за ефективније и ефикасније доношење јавних политика, оцену ефеката и унапређење система социјалне заштите

Табела 1 – Достављање посебних извештаја и података по захтевима

Достављање посебних извештаја и података по захтевима		
Списак установа социјалне заштите по групама и подгрупама	I 2024.	ДРИ
Лични пратилац детета- корисници по пружаоцу и општини	I 2024.	МРЗБСП
ПГ 23, 24 Пододбор за правду, слободу и безбедност	I 2024.	Министарство за европске интеграције
Административни подаци	I 2024.	МРЗБСП
Подаци о запосленима у ЦСР и корисницима	II 2024.	ДРИ
Деца и млади на породичном смештају	II 2024.	НВО "Звезда"
Информације о малолетницима са проблемима у понашању	III 2024.	"Црта"
Информације о хранитељству у РС	III 2024.	Социо плус
Мигранти и тражиоци азила	III 2024.	МРЗБСП
Корисници ОСИ у установама СЗ за 2023.	III 2024.	МРЗБСП

Број деце у установама; Број деце на породичном смештају, Број корисника СУП	III 2024.	Институт друштвених наука
Број корисника на евиденцији ЦСР 31.12., 2011-2022., према полу и старости по регионима	III 2024.	РЗС – СДГ индикатори
Подаци о деци са сметњама у развоју и/или инвалидитетом	IV 2024.	МРЗБСП
Мајке и деца жртве породичног насиља	IV 2024.	МРЗБСП
Пословна способност и родитељско право	IV 2024.	МРЗБСП
АП родна равноправност	V 2024.	МРЗБСП
Подаци о деци без родитељског старања	V 2024.	ЦПСУ Милошевац
Извештај за услугу Помоћ у кући	V 2024.	ЦСР Тутин
Деца жртве насиља на домском и породичном смештају 2018-2022., Жене жртве насиља на евиденцији ЦСР према починиоцу и према врсти насиља, 2018-2022.	V 2024.	"Цензоловка"
Подаци о деци са ПП и ДСЗ	V 2024.	Адвокат Јелена Дренча
Гревио	V 2024.	МРЗБСП
Подаци о жртвама насиља на евиденцији ЦСР, подаци о броју корисника прихватилишта за жртве насиља	VI 2024.	СЕКОНС и Центар за подршку женама
Подаци о броју деце жртава злоупотребе дечијег рада за 2023.	VI 2024.	ДНАС
Подаци на тему подршка породицама са децом на раном узрасту	VI 2024.	МРЗБСП
Подаци о запосленима у ЦСР 2023.	VII 2024.	ДРИ
Допуна за Гревио	VII 2024.	МИНРЗС
Подаци о обукама	VII 2024.	Заштитник грађана
Подаци о деци и младима који се осамостаљују	VII 2024.	МРЗБСП
Подаци о ЛПЛУ за оштину Алексинац	VIII 2024.	Јовица Дамјановић

Подаци о ЛПЛУ за општине Бела Паланка и Бабушница	VIII 2024.	Јовица Дамјановић
Актуелно о хранитељству-припрема за састака са директорима ЦПСУ	X 2024.	МРЗБСП
Подаци о деци на раном узрасту и систему социјалне заштите	X 2024.	МРЗБСП
Корисници на смештају у установема за смештај одраслих и старијих	X 2024.	Статистика
Подаци о деци у СЗ -припрема за састанак у МИНБПД	XI 2024.	МРЗБСП
Подаци о деци жртвама насиља	XII 2024.	Центар за бригу о старима и деци ОСИ Нови Београд
Подаци о броју ХП, броју стручних радника на неодр. време у ЦСР, ЦПСУ и установама за децу и младе, број стручних радника у ЦСР према врсти послова (водителј случаја, супервизор, ВС+суперв.)	XII 2024.	UNICEF
Подаци о ЛПЛУ и саветовалишта за тражене општине	XII 2024.	UNICEF

10.7. Пружање подршке извештавању ресорног Министарства и релевантних републичких органа и институција о примени различитих међународних уговора и конвенција о оствареном напретку у поглављима за придруживање ЕУ.

- Приказано у табели број 1.

10.8. Подршка ново-лиценцираним пружаоцима услуге смештаја у процесу извештавања о пруженим услугама

- Креиране су и реализоване онлајн радионице подршке за извештавање усклађено са актуелном дигиталном базом података за пружаоце услуге смештаја лиценциране током 2021. и 2022. године

10.9. Подршка ново-лиценцираним пружаоцима локалних социјалних услуга у процесу извештавања о пруженим услугама

- Креиране су и реализоване онлајн радионице подршке за извештавање усклађено са актуелном дигиталном базом података за пружаоце локалних социјалних услуга лиценциране током 2021. и 2022. године

10.10. Пружање подршке извештавању ресорног Министарства и релевантних републичких органа и институција о примени различитих међународних уговора и конвенција о оствареном напретку у поглављима за придруживање ЕУ.

- Достављени извештаји и подаци којима располаже Завод, а који се тичу напретка у достизању циљева на које се Република Србија обавезала међународним уговорима и конвенцијама прослеђени релевантним републичким органима и институцијама

10.11. Допринос процесу планирања, реализације и праћења остварених циљева дефинисаних ИПА програмом за 2022 – 2024. годину, у сарадњи са ресорним министарствима и са релевантним социјалним актерима на националном нивоу.

- Пружена подршка у обезбеђивању потребних информација за адекватно планирање и праћење остварених циљева дефинисаних ИПА програмима

Општи циљ 11: Унапређење компетенција стручних радника и сарадника у систему социјалне заштите

11.1. Јачање компетенција стручних радника за израду редовног годишњег плана стручног усавршавања на нивоу установе

- У току 2023. године су утврђени елементи процеса планирања стручног усавршавања, сачињен је предлог садржаја и форма индивидуалног развојног плана и годишњег плана стручног усавршавања на нивоу установе, на основу чега је требало обавити инструктажу свих релевантних актера у процесу планирања стручног усавршавања. Међутим, од фебруара 2024. године у примени је Правилник о структури, садржини и начину израде годишњег програма рада установа социјалне заштите, а посебан део наведеног Правилника се односи на План стручног усавршавања. Раније креиран план инструктаже је морао бити ревидиран. У децембру месецу у просторијама Републичког завода за социјалну заштиту ресорно министарство је организовало састанке са свим центрима за социјални рад са територије Републике Србије и то је била прилика да представници центара добију основне информације о начину израде, садржини и носиоцима одговорности за израду Плана стручног усавршавања.
- У складу са наведеним стручни радници Републичког завода за социјалну заштиту, пружаће континуирану подршку центрима за социјални рад и установама у изради годишњег плана стручног усавршавања. У марту месецу 2025. предвиђена је израда упитника у циљу идентификовања установа и центара којима је потребна подршка. Ове активности имају за циљ да све установе социјалне заштите у Србији организовано и систематски раде на изради Плана стручног усавршавања, што је основ за континуирано стручно усавршавање стручних радника у социјалној заштити.

11.2. Израда Плана стручног усавршавања са приоритетним програмима обуке за стручне раднике у систему социјалне заштите

План стручног усавршавања је благовремено урађен и предат ресорном Министарству. У изради Плана коришћени су различити извори података:

- Подаци из годишњег Извештаја о раду Центара за социјални рад и установа за смештај корисника за 2023. годину. Подаци су прикупљани применом формата који, поред осталог, укључује и питање која се односи на број стручних радника који су похађали основне програме обуке за позицију на којој раде, питање о учешћу запослених у различитим видовима стручног усавршавања, као и питање отвореног типа у коме су представници установе наводили програме обуке које њихови стручни радници желе, односно имају потребе да похађају у наредном периоду
- Подаци добијени у оквиру истраживања „Актуелно стање и перспективе супервизије у центрима за социјални рад“, Одељења за процену стручног рада - супервизију
- Подаци добијени у процесу екстерне супервизије центара за социјални рад коју врши Републички завод за социјалну заштиту (Одељење за процену стручног рада - супервизију) из 2023. године и резултати анализе процеса супервизије у центрима за социјални рад.
- Резултати упоредне анализе података из Базе акредитованих програма која показује да ли за утврђене потребе постоји одговарајући програм обуке и у којим областима нема одговарајућих програма обуке.

Општи циљ 12: Унапређење капацитета Републичког завода за социјалну заштиту

12.1. Усвојен стратешки оквир деловања Републичког завода за социјалну заштиту за период 2024 – 2027.

- Усвојен је документ и доступан је на интернет страници Завода.

12.2. Организовање и реализација менторства за ново-запослене раднике у Заводу

- Сачињен план увођења у посао за новозапосленог правника у Одељењу за супервизију и започет менторски рад са њим.

12.3. Континуирано стручно усавршавање и унапређење компетенција запослених у Заводу

- Запослени у Заводу активно су укључени у бројне обуке и стручне скупове који имају за циљ унапређење и јачање професионалних капацитета и

компетенција запослених, у складу са њиховим појединачним потребама и са захтевима посла.

12.4. Периодично одржавање заједничких састанака са релевантним сарадничким организацијама, разматрање отворених проблема и начина њиховог решавања у социјалној заштити.

- Завод има развијену мрежу сарадника и одржава континуирану сарадњу са националним и међународним организацијама, унапређујући кроз ту сарадњу како сопствене професионалне капацитете, тако и капацитете система социјалне заштите.

12.5. Дефинисање принципа сарадње и потписивање протокола о сарадњи и о заједничким намерама са националним и међународним организацијама

- Отпочет је процес успостављања сарадње засноване на протоколима о сарадњи са неколико организација цивилног друштва и очекује се потписивање протокола, на првом месту са организацијом „Дуга“ из Шапца, а потом и са осталима.
- Савез удружења стручних радника социјалне дјелатности из Републике Српске је организовао стручни скуп под називом **„Перспективе развоја у систему социјалне заштите и брига о корисницима са проблемима у менталном здрављу“**. Скуп је организован у оквиру традиционалне манифестације „Дани социјалне, породичне и дјечије заштите“ 3. и 4. јуна у Теслићу. Светлана Живанић и Слађана Поткоњак, саветнице у Републичком заводу за социјалну заштиту, су учеснике скупа упознале са најзначајнијим искуствима у успостављању система акредитације у Републици Србији. Ова тема је изазвала веома велико интересовање будући да је у Републици Српској одлуком Владе недавно основан Завод за социјалну заштиту, који поред осталих надлежности треба да се бави и пословима акредитације и лиценцирања. Организатори скупа, помоћник министра здравља и социјалне заштите Републике Српске и в.д. директорка Завода за социјалну заштиту су изразили заинтересованост да се сарадња два Завода интензивира и обогати, како би се позитивна искуства у раду Републичког завода имплементирала у праксу новооснованог Завода у Републици Српској.
- Прва у низу активности организованих као одговор на позив за подршку процесу увођења система квалитета у област социјалне заштите у БИХ је учешће саветнице Светлане Живанић из Одељења за професионалну обуку на састанку Радне групе задужене за израду Закона о стандардизацији квалитета услуга и стручног рада у социјалној заштити, 13. септембра 2024. године. На састанку су презентована искуства Републике Србије на увођењу процеса акредитације и лиценцирања, као и стандардизације услуга. Дана, 13. децембра је организован онлајн састанак на коме су размењене информације о приоритетним областима подршке и договорено да се

направи план стручне подршке на успостављању процеса акредитације и лиценцирања и стварању предуслова за стално стручно усавршавање запослених у систему социјалне заштите у Републици Српској. Од половине фебруара 2025. године би требало да се крене у реализацију првих активности.

- У периоду од маја до октобра месеца 2024. године, саветник Живко Петровић учествовао је у раду радне групе за израду Посебног Протокола за заштиту деце од насиља у систему социјалне заштите.
- На „Данима социјалног рада“, одржаним маја месеца 2024. године, саветник Живко Петровић презентовао је резултати анализе „Актуелно стање и перспективе супервизије у социјалној заштити.“
- Одељење за супервизију представило је Покрајинском заводу за социјалну заштиту методологију за процену актуелног стања у супервизији која је коришћена приликом израде Анализе, а коју је потом применио и Покрајински завод, те је сачинио Анализу за територију АП Војводине, чиме је употпуњена слика супервизије у центрима за социјални рад на територији целе Србије.
- У сарадњи са Удружењем приватних домова за старе, током 2024. године реализоване су две радионице намењене јачању професионалних компетенција стручних радника који раде у приватним домовима. Реализоване су радионице на следеће теме: 1) „Пријем корисника и пријемна процена“ и 2) „Комуникација и интерперсоналне вештине“
- У сарадњи са Савезом МНРО реализоване су две радионице за јачање професионалних компетенција пружалаца услуга који раде са децом са сметњама у развоју и њиховим породицама, на теме: 1) „Комуникација и интерперсоналне вештине у раду са ОСИ и 2) „Soft skills од значаја за рад практичара у раду са ОСИ“.

12.6. Организовање годишњег скупа у Републичком заводу за социјалну заштиту са представницима оснивача и партнерским организацијама.

- Ова активност из објективних разлога није организована ове године.

*

*

*

Реализација програмских активности Завода за 2024. годину била је у директној повезаности са спровођењем националних приоритета и измена законских оквира које су у току, те је Републички завод за социјалну заштиту своју делатност у потпуности усклађивао са тим процесима и прилагођавао динамику реализације планираних послова. Завод је показао спремност да током године коригује своје планиране послове и усмери расположиве ресурсе на друге приоритетне послове, у непосредној комуникацији са оснивачем и ресорним министарством.

